

nyeiről és az azzal kapcsolatos látogatásokról tett jelentést. A feltárt leletek műemléknek nyilvánítottak és immár állami védelmet élveznek; a további ásatások a Műeml. Orsz. Felügyelősége gondjai mellett történnek, múzeumunk azoknál az ellenőrző szerepét tölti be. Ásatások folytak ezenkívül Iszakszentgyörgyön, Sárosdon és Csákerényen is, ahol római épület maradványai kerültek elő.

A Múzeum megyesület ősi szabadtanítás sorozatának bemutatása után Marosi Arnold indítványt terjesztett elő a Székesfehérváron tartott országgyűlések megőrkítése ügyében.

Gyarapodás.

A múzeum gyarapodását az alábbiakban ismertetjük.

Ajándék útján gyarapították gyűjteményünket *Knazovitzky Béla* gotikus homokkő faragványokkal Nádorutcai házának falazatából (4 drb.) *Iffy Ferenc* ig. tanító (Nagyláng) őskori kőeszközökkel (6 drb.) *Dr. Szűts Antal* (Tolna-Némedi) 3 drb. őskori tárggyal. *Söréd* község *Nero, Claud. Drusus Germanicus* nagybronzával. *Nagy László* egy madárpreparatuma; *Wolf László* egy pásztorfaragású bottal; *Szfvár város* 1 drb. középkori téglával a Szt. Anna kápolnából; *Pálfi* vízvezeték szerelő egy mammut zápfog töredékkel Szfvárról; *Joachim József* egy régi csoroszlyavassal; *Balázs József* (Tác) néprajzi eszközökkel (2); *Andráskovics J.* a főveny-táci római telepről származó római edényekkel (6 drb.); *Neubart Ignác* régi fehérvári viseletről származó ezüstgombokkal és csaital (8 drb.); *Fejér István* egy régi hangszerrel; *Szing Ignác* (Mór) Traianus ezüst dinárjával; *Rákos Ignác* bronzkori tárggyal a szedreskerti homokbányából (16) *Pintér Zoltán* 1 római mécsessel; *A Műeml. Orsz. Bizottsága* a fővenyi római bazilika lelettárgyaival 250 drb.; *Dr. Schwanner Jenő* Adonyból származó római és őskori leletekkel (53 drb.); *Miklós N.* (Polgárdi) őskori baltatöredékkel; *özv. Say Károlyné* Samassa érsek plakettjével; *özv. Nagy Alfonzné* Prohászka

Ottokár emléktárgyakkal (3 drb.) *Falvay István* néprajzi tárgyakat (6 drb.) *Horki András* egy fehérvári török edénnyel; *Csernay Vilmos* egy római sríktőredékkel; *Héger József és Mészáros Ferenc* a Szfvár kisbasa-réti düllő római leleteivel (11 drb.) *Halász N.* (Csákerény) különböző tárggyal (3 drb.); őskori leletekkel Tabajdról (3 drb.); újkori bélyeges téglákkal Szfvárról (6 drb.); *Harmati István* (Szabadbattyán) egy néprajzi dísztárggyal; *Vancsay László* egy damaszki csövű vadászfegyverrel; *Merán Fülöp* gróf (Zámoly) középkori sarló és sarkantyúval *Nemes Ferenc* vasbékéllyel; *Dr. Schwanner Jenő* Dunapentelei római emlékekkel (4 drb.); *Mózes Ábrahám* (Miskolc) 1860-as szükségpénzekkel; *Veres József* római érmekkel (3 drb.); *Bossányi István* *Aba Sámuel* pénzével (Szfvár Attila-u. 23); *Dr. Schwanner Jenő* Iváncsáról kőkori, római és árpádkori edénytöredékekkel (116 drb.) *Alumíniumérc bánya Rt.* (Gánt) kövületekkel és ásvány mintákkal (50 drb.); *Perényi Sándor* (Sárkeresztúr) egy rabláncsal és Nagysurány község régi tót feliratú pecsétlőjével *P. Baté József* (Sárkeresztúr) kelta-kori tárggyal (6 drb.); *Dr. Balázs Tibor* 1 drb. veleneci aranyforintossal és különböző dinárokkal (5 drb.).

Letétként került múzeumunkba *Székesfehérvár város részéről* a Horthy Miklós-tér 19 sz. ház előtt csatornázás közben feltárt török időből származó falakból gotikus faragványok, török téglák, facölöp (összesen 16 drb.) Az alapfalak a budai külvárosból kivezető Budai-hídfőnek alapépítményei voltak; a szfvári kommunista tanító szövetkezet pecsétlői 1919-ből (6 drb.); középkori és XVIII. sz. bélyeges téglák a Szt. Anna kápolnából és a Bástya-u. 3 sz. házból (6 drb.); *Az Orsz. Képzőművészeti főisk.* (Bpest) Gizella királyné passauai síremlékének gipszmásolata.

Vétel útján beszereztünk néhány Fehérvár környéki madár preparátumot (5 drb. 18 P. értékben); a fővenyi római telepen feltárt őskeresztény bazilika területéről származó leleteket 506 drb.) a margittelepi vincellérház környéki leleteket (87 drb.); A veleneci tó madárvilágának 9 egyedét (25

P-ért). Régi takács munkákat (2) népi konyhaszerszámot (1) a sármelléki takácscéh zászlaját és pecsétjét; a sárosdi középkori temető leleteit (26 drb.); néprajzi tárgyakat Iszkaszentgyörgyről (7 drb.); egy oroszánfejet ábrázoló római márványtörredéket Fövenyről; csákberényi római épületmaradványokat (16 drb.) az iszkaszentgyörgyi római telep és népvándorláskori temető leleteit (99 drb.) a nagylángi kőkori leleteket (28 drb.); a kisapostagi bronzkori urnatemető leleteit (25 drb.); 2 drb. néprajzi korsót (2 P.)

Csere útján gyarapodott éremgyűjteményünk II. Lajos Szfvári koronázásának ezüst emlékérmével 1508 (175 P. értékben); ugyancsak fenti esemény aranyérmével 1544. évi veret.

Adománnyal gyarapította könyvtári anyagunkat *Havranek Lajos* úr H. Ferenc 1841. évi polgárlevelével; *Klöckner József* (1), *K. Kovács Béla* (4), *Dr. Polgár Iván* (1), *Marosi Arnold* (10), *Vörösmarty Kör* (1), *Dr. Morvai Béla* (39), *Szfvári Friss Ujság* (4), *Pannónia* (4), *Vörösmarty ny.* (4), *Miller József* (1), *Flögl Karolin* (2), *özv. dr. Say Károlyné* (1) könyvvel és 6 drb. családi okirattal, *Shvoy Lajos* megyéspüspök 7 drb. régi nyomtatv. *Csendes Géza* nyomtatványokkal Szfvár forradalmi idejéből (12), *Dr. Juhász Viktor* 19 drb. különböző nyomtatvánnyal, *özv. Nesztorné* egy töröknyelvű okirattal. *A Vörösmarty nyomda* 79 drb. *Debreczeni István könyvnyomda* 79 drb. nyomtatvánnyal, *Székesfehérvár iskolái* 4 drb. értesítővel, *Szfvár város levéltára* 66 drb. régi nyomtatvánnyal, *vit. Angyalffy Nándor* 5 drb., *Orsz. Bibliogr. Közp.* 3 drb., *leveldi Kozma Miklós* 2 drb. könyvvel, *Pannónia nyomda* 6 drb. könyvvel és 49 nyomtatvánnyal, *Weber Gilbert* 2 levéllel, *Dormuth Árpád* 3 drb. nyomtatvánnyal. *Proh. Emléktempl. Bizotts.* egy fényképpel, *Alapi Nándor* 1 könyvvel, *Dr. Berzsenyi Zoltán* kéziratokkal, *Vidovich Ernő* 2 drb. kézirattal, *Joachim József* egy közs. jegyzőkönyvvel 1867-1868.. *Dr. Brunner István* 1 drb. könyvvel, *Zala várm. alispánja Zala vármegye történetével* (2 k.) *Lovassy Andor* 1 könyvével, *Joachim József* 2 rajzzal, *Dr. Brunner István* 5 fényképpel a lovasberényi leletekről, *özv.*

*Nagy Alfonz*né Prohászka Ottokár emlékét megörökítő fényképpel, *Stoffer Mária* 2 drb. könyv, *Csitáry G. Tibor* 2 könyvvel és 26 kézirattal, *Sárkány Anna* 2 könyv és 18 nyomt. *Szabó Imre* esp. 1 könyv *Perényi Sándor* 4 drb. kézirat, *Tóth József* 1 okirat, *Csitáry G. Jenő* 11 könyv és 132 nyomtatvánnyal, *Dr. Potyondai Imre* 1 könyvvel.

Vétel útján 4 drb. rézmetszetű arcképet szereztünk be. (Gr. Nádasdy Ferenc, gr. Zichy Károly és gr. Battyhány József) 5 P. értékben, *Fejér megye koronaőrző nemesi vitézének metszetét* 1790-ből, 6 P. értékben, *Banner János* egy művét, *Baresai-Amant Z.* művét (2 drb.) *Fényképfelvételeket* csináltattunk a környék néprajzilag érdekesebb épületeiről (36 és azok lemezei 18), *Székesfehérvár néhány emlékérről* (5 + lemezek 12), a *Várkörút* néhány részletéről (2 drb.) és Gr. Battyhány Ádám *Székesfehérvár visszafoglalójáról* (2 drb.) *Néhány fehérvári nyomtatványt* (2), a sármelléki takács céh artikulusait 1840-ből, s célh protokollumat 1791-1886. és egyéb csehokirattokat, *Hóman-Szekfű: Magyar Tört. III. és VIII. kötetét*, az Arch. Hun. X. és XII. tört. és Schneider M. egy könyvét.

Letétként helyeztek el könyvtárunkba anyagot: *Barsay-Amant Zoltán* főhadn., a M. Kir. Hadimuz oszta-lyvezetője *Lipthay Ferenc* nemesi oklevelét, *Székesfehérvár város* részéről kiállításra helyezték el a város kiváltságlevelét 1703 (Dipl. Leopold.), a város címerlevelét 1835-ből, a Landesgerichts ordn. 1657. és 1678. évi kiadását, *Szfvár város tisztújítási névsorait* 1814, 1819 és 1830-ból, a *Conventio Rakoczia* 1711-es példányát, egy 1816-os elemi isk. értesítőt és a magyar cipészek céh szab. másolatát 1758-ból. (Összesen 10 drb.) *Ferenczy Kálmán* Kossuth László levelét 1837 máj. 6-ról, a *Magyar Kegyes Tanítórend* (székesfehérvári polgármester útján) a szt. Anna kápolnában talált arabfeliratú papírfoszlányokat és a feltárt falfestmények feliratait (2 drb.) *Leveldi Kozma Miklós* a német lovasság 1934. évi júl. 7-9. ünnepségeinek albumát és 19 drb. nyomtatványt.

Csere útján szereztük be az Arch. Hung. XI. kötetét.